

Glavni problem naše kulture je nedostatak kontinuiteta

„Moramo iznova da sagradimo svet, koji će biti baziran na našoj ljudskosti, a ne na onome što su nam rekli kako treba da izgleda svet“, navodi Kokan Mladenović, reditelj predstava „Što na podu spavaš“ i „Bilo jednom na Brijunima“, koje će kragujevačka publika imati priliku da pogleda na 18. Joakimfest-u.

Predstava „Što na podu spavaš“ nastala je u koprodukciji Srpskog narodnog pozorišta, Dramskog kazališta Gavela, Narodnog pozorišta Sarajevo i Festivala „MESS“ Sarajevo. Šta Vam je donela ova koprodukcija, i na koji način je doprinela kvalitetu predstave i njenom dosadašnjem uspehu?

Ubeden sam da za tako važnu temu kao što je „Što na podu spavaš“ Darka Cvijetića, koji je, što se mene tiče, roman koji govori o tome da smo svi mi, na prostoru bivše Jugoslavije do te mere povezani, da je nemoguće da nanesete zlo nekom drugom, a da istovremeno ne nanesete zlo sebi. Baš za takvu priču je bilo potrebno da saraduju pozorišta iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, jer je ta naša trauma devedesetih zajednička, i jer smo želeli da ispričamo priču da će nakon svih ratova, nakon svega što nam se desilo, na kraju morati da ostanu ljudi, moraćemo da se borimo za ljude. I cela naša predstava je upravo to, pokušaj da probudimo nadu da će možda jednom na ovim prostorima ljudi pobediti narode.

Adaptacija romana Darka Cvijetića za pozorište sigurno nije bila jednostavan zadatok. Koji su bili vaši glavni izazovi u tom procesu i kako ste odabrali koje elemente romana posebno želite da istaknete na sceni?

Darko Cvijetić u čitavom svom opusu, i poetskom i proznom i dramском, piše, kako bih ja rekao, finim prstima. On ima fantastičnu meru da nikome ne drži stranu, meru da govori o ljudskim sudbinama bez obzira na naciju, meru jednog umetničkog i ličnog poštenja, i mi smo se jako trudili, postavljajući ovaj roman na scenu, da se te mere držimo. Uspeh ove predstave podjednako, i u Srbiji i u Bosni i u Hrvatskoj, gde god smo gostovali, pokazuje da smo uspeli da dosegnemo tu meru. Bez obzira koliko je strašna priča koju mi pričamo, pričamo je iz perspektive običnih ljudi, onih koji stradaju, sa mnogo empatije i razumevanja za stradanje drugih i s tim je i način na koji smo pričali onda stvar i našeg umetničkog i ličnog poštenja.

Vaša predstava donosi drugi ugao posmatranja na ratove devedesetih, u odnosu na ono što nam serviraju obrazovni i politički sistemi u javnosti. Koliko Vam je, u tom kontekstu, bilo značajno da predstavite ovu temu iz „cipela običnog čoveka“ i publici pružite drugačiju perspektivu?

Obrazovni i politički sistemi u Srbiji, Hrvatskoj i Bosni nisu ništa drugo do jedna velika industrija koja proizvodi meso za nove ratove. Gotovo da ne postoji narod na prostoru bivše Jugoslavije koji je spreman da se suoči sa svojim žalosnim udedom u onome što nam se dogodilo devedesetih. Darkov roman pokušava da da jedno novo, ljudsko svetlo, i mi želimo da verujemo da će publika ove predstave, pre svega mlada publika, nakon odgledane predstave, početi drugačije da razmišlja o onome što nam se dogodilo, što svakako prkosí oficijalnim istinama. Inače, reakcije publike iz Hrvatske, Srbije i Bosne pokazuju da smo mi kao narodi mnogo bliži jedni drugima nego što smo bliski sopstvenim političkim elitama. Zajednički su nam problemi, zajedničke su nam traume, i zajednička nam je želja da se sve ovo napokon jednom završi.

Predstava „Bilo jednom na Brijunima“ inspirisana je stvarnim istorijskim susretom dva bračna para: Tita i Jovanke Broz sa Ričardom Bartonom i Elizabet Tejlor. Šta Vas je toliko privuklo toj crno-bele fotografiji njihovog susreta pa ste odlučili da je razvijete u pozorišnu predstavu?

Kokan Mladenović

Predstava jeste počela od jedne crno-bele fotografije. To četvero sjajnih glumaca, koji su i moji prijatelji, i ja smo prosto poželeteli da se pojedemo na jednu istorijsku temu. Da iskoristimo taj sjajni susret od nekoliko dana, koji su proveli zajedno Elizabet Tejlor, Ričard Barton, Tito i Jovanka na Brijunima, dok je Barton pripremao ulogu Tita u filmu „Sutjeska“, ali smo naravno iskoristili ono malo dostupnih istorijskih dokumenata koji postoje i izmaštali kompletну priču. Onda nam je ta priča poslužila za priču o identitetima, za priču o upotrebi i zloupotrebi umetnosti glume, ili umetnosti pozorišta, i umetnosti filma u političke svrhe, za sukob između umetnosti i vlasti i za krucijalno pitanje identiteta:

Ko su ti ljudi u stvari? Šta znamo o njima? Šta generalno znamo jedni o drugima?

Situacija u kulturi je godinama na nezavidnom nivou, međutim, uprkos svim krizama i ove godine se održava festival posvećen Joakimu Vujiću. Šta očekujete od ovogodišnjeg festivala, koji se ove godine održava pod motom „Iluzije u ogledalu stvarnosti“ i kako ga vidite u budućnosti?

Mislim da je glavni problem naše kulture, ili jedan od glavnih, nedostatak kontinuiteta. U to ime samo trajanje festivala koji je posvećen Joakimu Vujiću je nešto što je više nego pozdravljam. Znam koliko se teško pravi jedna predstava, koliko se teško prave festivali, prepostavljajući da se nerazumevanja sa raznih strana sreću organizatorima festivala. To da on ima međunarodni karakter, to da kragujevačka publika ima priliku da gleda neke od najzanimljivijih predstava regionala, da to bude selekcionisano na jedan način koji stvarno prikazuje glavne tokove, glavne probleme onoga što se zbiva u svetu i regionu u kojem živimo, jeste nešto što će sve nas učiniti boljima nakon festivala, ili želim da verujem da je to tako.

Da li biste želeli da dodate još nešto/poručite nešto kragujevačkoj publici?

Ako postoji poruka o svemu ovome što radimo, to je da prestanemo da verujemo političkim elitama i masovnim medijima, da se okrenemo sopstvenom osećanju sveta i sopstvenim, ljudskim vrednostima, da se vratimo onome što je ponajbolje u nama i da moramo iznova da sagradimo svet, koji će biti baziran na našoj ljudskosti, a ne na onome što su nam rekli kako treba da izgleda svet.

Razgovor vodila: Milica Mutavdžić

PRATEĆI PROGRAM 18. JOAKIMFESTA

Prateći program 18. Joakimfesta činile su dve promocije knjiga. 11. i 13. oktobra na maloj sceni Knjaževsko-srpskog teatra publika je imala priliku da sazna više o delima značajnim za pozorište i kulturu naše zemlje.

Prvi prateći program 18. Joakimfesta bila je promocija knjige *Joakim Vujić - sabrane drame*, koju je priredila Isidora Popović. Na promociji je o izdanju knjige govorio dr Miroslav Radonjić, direktor Sterijinog pozorja koje je i izdavač ovog značajnog dela. Moderator je bio Nenad Glišić.

Sabrane drame su izdate 2022. godine, kada se obeležavaju dva važna jubileja vezana za život Joakima Vujića, a dr Miroslav Radonjić je istakao da bi ovo delo moglo biti ključ za ponovno postavljanje Joakimovih drama na scenu. Knjiga sadrži svih 17 sačuvanih dela Joakima Vujića (od ukupno 28 za koje se zna, ali koja su ili uništena ili nisu još pronađena). Po prvi put su se našla zajedno sve drame Joakima Vujića, tj. po prvi put su objavljena kao sabrane drame.

Objavljivanju je prethodio opsežan istraživački rad priredivačice Isidore Popović koja je uspela da dođe do svih tekstova i materijala i pored značajnih poteškoća, kao i rad na jeziku, s obzirom na epohu i jezik kojim je Joakim pisao.

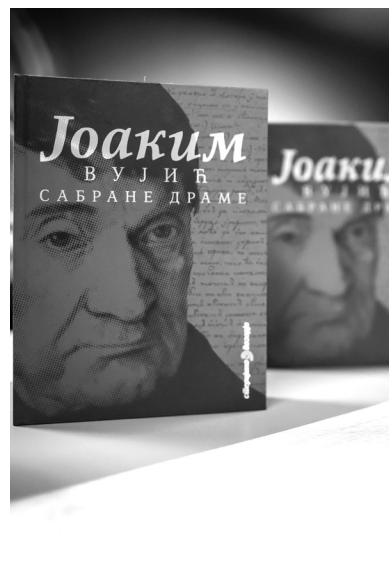
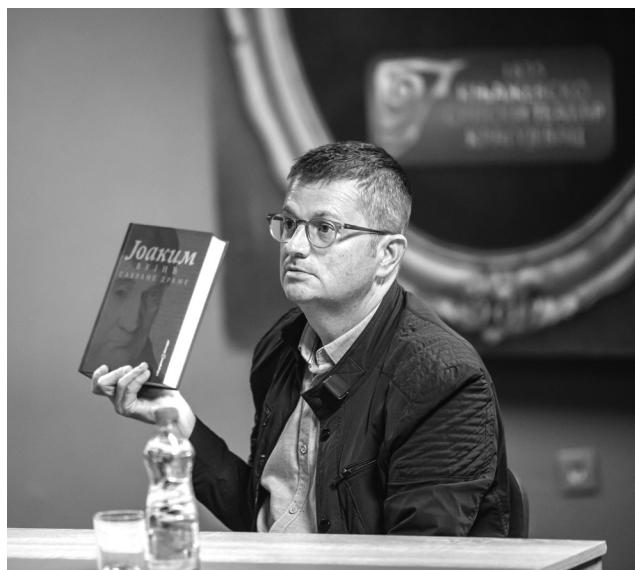
Radonjić je govorio i o Joakimovom životu i delu, njegovom značaju za pozorišni život Srbije – uspostavljanju institucije pozorišta, ali i stvaranju pozorišne publike.

13. oktobra, imali smo priliku da čujemo novinarku Tatjanu Nježić, autorku monografije *Milan Gutović*. Knjiga je nastala kao deo edicije „Dobitnici nagrade Dobričin prsten za životno delo“, u izdanju Udruženja dramskih umetnika Srbije. Moderator je bio Nenad Glišić.

Autorka je istakla da je na monografiji radila oko godinu dana, kao i činjenicu da joj je veliku pomoć pri rešavanju nedoumica koje je imala pružio reditelj Jagoš Marković. Od ogromnog materijala koji postoji o velikanu našeg glumišta Miljanu Gutoviću, nastala je knjiga koja se sastoji iz tri dela. Prvi deo čine brojne izjave koje je glumac davao i ovaj deo knjige ima formu priče koja prati život Laneta Gutovića, dok su na kraju dati tekstovi prijatelja i saradnika i koji opisuju neverovatni talenat i ličnost glumca.

Tatjana Nježić je istakla da je Milan Gutović glumac koji je svaki lik koji igrao dovodio do savršenstva, bilo da se radilo o pozorištu, kabareu, TV seriji, kao i činjenicu da je on umetnik koji je „obogatio naše živote, sećanje i kulturni prostor“.

VEČERAS NA REPERTOARU / 15. OKTOBAR / 20:00

BILO JEDNOM NA BRIJUNIMA

Tekst i režija: Kokan Mladenović Trajanje: 100'

Produkcija: Kreativna produkcija „Joca Art“, Centar za kulturu Svilajnac i Bitef teatar, Beograd

Dramaturg: Dimitrije Kokanov

Scenograf: Marija Kalabić

Kostimograf: Aleksandra Pecić Mladenović

Koreograf: Andreja Kulešević

Igraju: Milan Marić, Branislav Trifunović,
Tihana Lazović, Sanja Marković

Predstava polazi od stvarnog istorijskog susreta dva bračna para: Tita i Jovanke Broz sa Ričardom Bartonom i Elizabet Tejlor. Ovaj susret dogodio se na ostrvu Brijuni sedamdesetih godina prošlog veka. Podaci o samom susretu i zajedničkom vremenu koje su bračni parovi proveli zajedno, dostupni su kroz vrlo šture pisane i video tragove jugoslovenskih medija, biografske spise o životima četiri istorijske ličnosti, te u vidu kratkih crtica iz dnevnika Ričarda Bartona. Svi ovi materijali poslužiće kao inspiracija i grada za buduću predstavu.

Snimanje filma *Sutjeska* bilo je osnovni povod ovog susreta i to je ono što o samom susretu istorijski pouzdano znamo. Sve ostalo plod je naše maštete.

Upravo, domaštavanje i istraživanje mogućih događaja i odnosa između ove četiri istaknute ličnosti prilikom jednog istorijskog susreta tema je predstave.

Koje su to sve uloge koje igraju ovo četvoro ljudi? Šta znači igrati više uloga u odnosu sa različitim ljudima? Šta su to sve naši pojedinačni i kolektivni identiteti, lični interesi i društvene zasluge?

**18. Međunarodni pozorišni festival Joakimfest
Iluzije u ogledalu stvarnosti
10–17. oktobar 2023.**

GLAVNI PROGRAM

HASANAGINICA

10. oktobar / 20.00 časova

ALABAMA

11. oktobar / 20.00 časova

SAN O ZAVIČAJU

12. oktobar / 20.00 časova

NAŠ RAZRED

13. oktobar / 20.00 časova

BILO JEDNOM NA BRIJUNIMA

15. oktobar / 20.00 časova

ŠTO NA PODU SPAVAŠ

16. oktobar / 20.00 časova

PREDSTAVA U ČAST NAGRAĐENIH

UOBRAŽENI BOLESNIK

17. oktobar / 20.00 časova

PRATEĆI PROGRAM

Promocija knjige Joakim Vujić – sabrane drame,
priredila Isidora Popović, u izdanju Sterijinog pozorja
11. oktobar / 19.00 časova

Promocija monografije Milan Gutović Tatjane Nježić
13. oktobar / 19.00 časova

TIM 18. JOAKIMFESTA

Direktor 18. Joakimfesta i Knjaževsko-srpskog teatra:
Mladen Knežević

Selektor 18. Joakimfesta:
Dr Miroslav Radonjić

Izvršni producent:
Vojo Lučić

Tehnička koordinatorka:
Ana Kolbjanova

Odnosi sa javnošću i marketing:
Jovana Perić

Organizator:
Bojan Ilić

Vizuelni identitet:
Milena Vučković

Katalog i bilten festivala:
Urednica: Damjana Jovanović
Novinarka: Milica Mutavdžić
Dizajn i prelom: Milena Vučković
Prevod: Boris Tiosavljević (eng/sr)

Moderator – prateći program:
Nenad Glišić

Veb administrator:
Damjana Jovanović

Foto:
Nenad Borisavljević

Tehnička podrška:
Nenad Miloradović

Ekipa tehničke:
Vladan Brkić, Zoran Stevanović, Strahinja Đorđević,
Marija Vujičić, Saša Đorđević, Nikola Manić, Saša
Radivojević, Ivan Filipović, Dobrica Andrić, Zoran
Jokanović

Administrativno-pravni poslovi:
Svetlana Borković, Nadica Ognjanović

Računovodstveni poslovi:
Danijela Milenković, Snežana Nedeljković, Danijela
Stević, Snežana Ristić

Domaćini trupa:
Ana Kolbjanova, Saša Pilipović, Bogdan Milojević,
Bojan Ilić, Milica Majstorović, Milica Đorđević

Biletarnica:
Milica Đorđević

Razvodnice:
Emilija Savić, Milica Savić, Teodora Stanojević,
Aleksandra Dačović, Jovana Rakićević

Volonteri/ke:
Zahvaljujemo se volonterima Kancelarije za mlade
Kragujevac.

